

Hållbarhetsplan för Marieborgs Folkhögskola

Bakgrund

Hållbarhetsarbetet på Marieborgs Folkhögskola har en lång historia, där arbetet har pendlat mellan att vara mycket aktivt för att sedan bli vilande under perioder. Skolan har arbetat med områden som till exempel miljödiplomering, matråd och Fairtrade-frågor. Sedan 2017 drivs arbetet av en hållbarhetsgrupp som tillsammans med rektor och på uppdrag av skolans styrelse arbetar aktivt med olika hållbarhetsfrågor.

Det svenska miljöarbetet har också en lång historia, med bland annat en miljölagstiftning som grundas i den över 100-åriga allemansrätten, miljömål för vår natur och nu senast med en klimatlag som offentliga och privata verksamheter kan prövas mot.

2015 beslutade FN:s medlemsnationer om nya globala hållbarhetsmål, med sikte mot en hållbar värld till 2030. Målen kallas för Agenda 2030, eller globala målen. Agenda 2030 ersätter det tidigare globala arbetet som gick under namnet millenniemålen. Agenda 2030 innefattar 17 globala mål för hållbar utveckling och syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade i varandra och inkluderar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: de ekonomiska, de sociala och de miljömässiga.

Sveriges regering har som ambition att bli ledande i arbetet med genomförandet av målen;

“Sverige ska transformeras till världens första fossilfria välfärdsland.[...] För att Sverige även fortsättningsvis ska kunna visa vägen mot en hållbar utveckling måste hela samhället vara delaktigt.”

Sveriges Regering, 2019

Det innebär att alla; företag, offentliga aktörer, föreningar liksom enskilda individer som lever och verkar i Sverige behöver reagera och agera för att tillsammans bidra till att målen nås. Skolan har en särskilt viktig roll, liksom folkbildningen, för att nå ut med kunskap om de globala målen och vikten av det arbete och förändring som behöver ske. Marieborgs Folkhögskola är en av Sveriges största folkhögskolor och ska vara ledande inom folkbildningens arbete med att implementera de globala målen i verksamheten.

Övergripande målsättningar

På kort sikt

- *De globala målen ska genomsyra hela Marieborgs Folkhögskola senast 2020.*
Det innebär att varje kurs, enhet och verksamhetsområde ska ha ett aktivt arbete med de globala målen.
- *Samtliga deltagare som studerar på Marieborgs Folkhögskola ska ha kännedom om de globala målen, vad de innebär och hur de kan bidra till en bättre värld. Målet ska uppnås varje läsår, från och med läsåret 2019/2020.*

- Skolan ska erbjuda en eller flera kurser där hållbarhetsfrågor och de globala målen har ett tydligt fokus genom hela kursen. Kursen/kurserna ska finnas i det ordinarie kursutbudet från och med läsåret 2020/2021.

På längre sikt

Marieborgs Folkhögskola ska minimera sin klimatpåverkan till 2025, för att sedan sträva mot att bli en klimatpositiv folkhögskola 2030. Att vara klimatpositiv betyder att skolan binder mer koldioxid eller bidrar till att minska klimatpåverkan hos andra aktörer, samtidigt som den egna klimatpåverkan är nära noll.

Målstyrt hållbarhetsarbete

Marieborgs Folkhögskola påverkar sin omvärld på flera olika sätt i och med att det är en mångsidig verksamhet med allt från skolverksamhet, restaurang och konferensverksamhet, internat och stödboende till fastighetsförvaltning och internservice. Verksamheten har direkt koppling till följande globala mål:

1. Ingen fattigdom
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatpåverkan
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen

De övriga målen (mål 2, 6, 9 och 17) påverkas indirekt, men har inte lika stark koppling till skolans verksamheter. För att nå de övergripande målen behöver Marieborgs Folkhögskola genomföra olika aktiviteter eller åtgärder. Varje aktivitet eller åtgärd är kopplad till ett eller flera globala mål. Alla åtgärdsområden har ett tydligt vad, när och vem och hur det ska leda till det övergripande målet om en klimatpositiv och hållbar skola år 2030. Vilket globalt mål som aktiviteten avser att bidra till är markerad med det globala målets symbol.

Minskad klimatpåverkan (mål 7, 11, 12, 13, 14, 15)

Alla verksamheter och organisationer påverkar klimatet. Tjänsteproducerande verksamheter, som Marieborgs Folkhögskola, har generellt en lägre klimatpåverkan än tillverkningsindustri och transportsektor. Däremot har vi en möjlighet och skyldighet att se över de utsläpp vi har och minska där vi kan. Med ett hundratal anställda och omkring 450 deltagare är skolan en stor del av mångas vardag.

Åtgärd/aktivitet

- Kartlägga vilka klimatpåverkande utsläpp Marieborgs Folkhögskola har från i fastigheter (energiförbrukning), transporter (direkta och indirekta) och konsumtion (inköp av mat, kontors- och städmaterial etc.).

Energi

Marieborgs folkhögskola har sin verksamhet på olika platser runt om i Norrköping, med olika förutsättningar och möjligheter att påverka energiförbrukningen.

Åtgärd/aktivitet

- I fastigheter som skolan äger ska det ske en kontinuerlig effektivisering av värmesystem och elförbrukning genom smarta val i den dagliga driften.
- När komponenter inom VVS och elektronik (inklusive belysning) byts ut ska största möjliga hänsyn tas till energieffektivitet, klimatpåverkan och miljöpåverkan.
- Samtliga elavtal ska ses över och tecknas med avtal om 100% förnybar energi (vatten, vind eller sol).
- Nuvarande planer om att installera en solcellspark ska realiseras. Solcellerna ska ge en elproduktion som motsvarar minst 15% av skolans elförbrukning.
- Vid nyteckning och förlängning av hyresavtal ska krav ställas på energiförbrukning och om elförbrukningen är inkluderad i avtalet ska den vara förnybar.
- När skolan ansvarar för drift och underhåll i hyrda fastigheter ska energieffektiviserande åtgärder ses över i den mån det är kostnadseffektivt.

Transporter

Transporter står för ungefär en tredjedel av Sveriges klimatpåverkande utsläpp. Trots att det inte är en kärnverksamhet inom Marieborgs Folkhögskola är det viktigt att uppmuntra till hållbara transporter, dels för personal och dels för deltagare och andra som kommer i kontakt med verksamheten.

Åtgärd/aktivitet

- Byta ut samtliga fordon som verksamheten äger till fordon som använder minst en förnybar energikälla.
- Ta fram en resepolicy för tjänsteresor, där hållbart resande står i fokus.

Konsumtion och avfall

På Marieborgs Folkhögskola kommer en stor del av klimatpåverkan från det vi konsumerar. Därför blir det ett naturligt fokus på inköp och hantering av avfall.

Mat

Åtgärd/aktivitet

- Samtliga inköp av kaffe, te, socker, bananer och annan frukt ska vara ekologiskt och Fairtrade-märkt (där märkning finns).
- Personalfika och fika som erbjuds till deltagare och besökare ska vara fria från palmolja.
- I restaurangen ska all fisk och skaldjur vara minst MSC eller ASC-märkt, helst KRAV-märkt.
- Restaurangen ska sträva efter att halvera inköp av nötkött samt enbart välja svenskt och om möjligt närproducerat kött.
- Restaurangen ska arbeta för en ständigt ökande andel ekologisk, närproducerat och vegetarisk meny, för att nå målet om att servera klimatneutrala måltider 2025.

- Restaurangen ska arbeta fram en plan för hur de ska nå det övergripande målet samt erbjudas kontinuerlig fortbildning inom mat och dess klimat- och miljöpåverkan.
- Marieborgs Folkhögskola ska ta fram en måltidspolicy för personalaktiviteter.

Avfall

Åtgärd/aktivitet

- Fungerande återvinning införs snarast, av samtliga avfallsfraktioner och på samtliga enheter. Om fastigheten hyrs ska återvinningsmöjligheter av avfall skrivas in i hyresavtalet.
- Restaurangen ska sortera och återvinna matavfall snarast möjligt.

Städprodukter och engångsartiklar

Åtgärd/aktivitet

- Toalettpaper, pappershanddukar, tvål, rengöringsmedel och andra städprodukter ska vara märkta med bra miljöval. Soppåsar byts ut till alternativ tillverkade av förnybar råvara.
- Engångsartiklar som muggar, tallrikar, bestick och så vidare ska i möjligaste mån undvikas. När det inte går ska produkterna vara tillverkade av förnybar råvara.

Skol/kontorsmaterial

Åtgärd/aktivitet

- Pappersartiklar (block, skrivarpapper etc) och övrigt skolmaterial ska vara märkta med Bra miljöval och om möjligt FSC-märkning.
- Samtliga inköp ska vara medvetna och ha ett tydligt hållbarhetsfokus.

Digitalisering

Åtgärd/aktivitet

- Ta fram en strategi/plan för hur skolan ska arbeta med digitalisering och inköp av IT och teknikrelaterade produkter. Här ingår en översyn av digital teknik och dess miljöpåverkan.
- Tekniska produkter ska återbrukas om de är funktionsdugliga för verksamheten och i annat fall lämnas för återvinning.

-

Drift och underhåll

Åtgärd/aktivitet

- Vid underhåll, reparation, nybyggnation av fastigheter och inredning ska verksamheten sträva efter återbruk och vid inköp välja hållbara, förnybara och miljövänliga material i möjligaste mån.

Hälsa (mål 3, 8, 16)

På Marieborgs Folkhögskola finns ett aktivt arbete med hälsofrämjande åtgärder både för personal och deltagare. Det handlar om personalförmåner som friskvårdsbidrag, sjukvårdsbidrag, ersättning för läkemedelskostnader, hälsoundersökning, företagshälsovård och ett årligt bidrag som kan nyttjas för egen bildning och därigenom intellektuell stimulans. Utöver detta anordnas gemensamma friskvårdsaktiviteter vid flertalet tillfällen varje termin. Deltagarna har en schemalagd friskvårdstimme varje vecka.

Åtgärd/aktivitet

- Fortsätta erbjuda de hälsofrämjande personalförmåner som redan finns.
- Kontinuerligt utvärdera och utveckla schemalagd friskvård för deltagarna.

- Ha ett aktivt arbetsmiljöarbete och kontinuerligt utvärdera och revidera de policydokument som finns på skolan gällande hälsa och arbetsmiljö.

Pedagogiskt arbete (mål 1, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 13, 16)

Den största delen av verksamheten på Marieborgs Folkhögskola är det pedagogiska arbetet i alla våra kurser. En viktig del av de globala målen är att sprida kunskap om hållbar utveckling och Agenda 2030. Utan bildning blir målen omöjliga att genomföra. Marieborgs Folkhögskola arbetar redan med att inkludera globala frågor, demokrati, miljö och hållbarhet i befintliga kurser. Det är av stor vikt att det arbete som pågår fortsätter att utvecklas och att samtliga kurser integrerar Agenda 2030 i kursplanen.

Åtgärd/aktivitet

- Fortsätta inkludera och utveckla kursinslag om hållbarhet, miljö, demokrati och globala frågor i samtliga kurser.
- Erbjudna fortbildning, inspiration och tillfällen för metodutveckling för lärare och övrig personal minst en gång per termin, för ökad kunskap om hur de globala målen kan integreras i verksamheten.
- Anordna årliga temadagar där de globala målen står i fokus.
- Skapa en materialbank med undervisningsmaterial för att underlätta det pedagogiska arbetet med Agenda 2030.

Social hållbarhet (mål 1, 3, 5, 10, 16)

Marieborgs Folkhögskola har flera olika dokument och riktlinjer som alla syftar till social hållbarhet, så som likabehandlingsplan, alkohol- och drogpolicy, arbetsmiljöpolicy och policydokument för deltagare med funktionsnedsättning. Dessa dokument ska följas upp kontinuerligt och revideras vid behov. Samtliga verksamheter inom Marieborgs Folkhögskola ska vara tillgängliga för alla, arbeta för att främja integration både inom den egna verksamheten och i lokalsamhället.

Åtgärd/aktivitet

- Verka för en mångfald av deltagare och kursutbud på samtliga enheter, för att främja integration inom verksamheten.
- Aktivt arbeta för att möten sker över kursgränser, mellan enheter och personal för att motverka segregation och öka inkludering.
- All personal ska ha tillgång till och möjlighet att få kontinuerlig kompetensutveckling för att möta de behov som finns hos våra deltagare.
- Verka för ett levande demokratiarbete gentemot våra deltagare, i form av deltagarinflytande och medbestämmande i beslut som förändrar verksamheten.
- Använda demokratiska arbetsformer och föra ett öppet samtal om hur och varför verksamheten utvecklas, som genomsyrar samtliga möten och beslut inom Marieborgs Folkhögskola.

Ekonomisk hållbarhet (mål 8)

En stabil ekonomi med positivt rörelseresultat är en förutsättning för en långsiktig handlingsfrihet som kan hantera nödvändiga omställningar och investeringar.

Om placering i fonder eller aktier skulle ske ska de vara etiskt korrekta och hållbara.

Hållbarhetsarbetet ska beaktas i budgetar och den ekonomiska redovisning transparent.

Uppföljning och revidering

Hållbarhetsarbetet på Marieborgs Folkhögskola ska vara ständigt pågående och syfta till att uppfylla de mål och aktiviteter som skolan har åtagit sig att genomföra. Hållbarhetsplanen ska följas upp årligen och revideras vartannat år.. Skolans verksamhetschef ansvarar för uppföljningen av arbetet. Skolans styrelse ansvarar för att målsättningar, aktiviteter och åtgärder är aktuella samt att planen revideras.